

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 තත්ත්වගණනය කළ මතය

ශ්‍රී ලංකා රබර් පර්යේෂණ මණ්ඩලයේ 2019 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය කාර්යසාධන ප්‍රකාශනය, හිමිකම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්, සාරාංශගත වැදගත් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවලින් සමන්විත 2019 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාව සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ සහ 1971 අංක 38 දරන මුදල් පනතේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර, මණ්ඩලයේ 2019 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය කාර්යසාධනය හා මුදල් ප්‍රවාහ සත්‍ය හා සාධාරණ ලෙස දැක්වෙන අයුරින් ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කර ඇති බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මාගේ මතය තත්ත්වගණනය කරනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතීන්ට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර.) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මෙම විගණන ප්‍රමිතීන් යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ සහ ඊට සම්බන්ධ පාර්ශවයන්ගේ වගකීම්

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශයේ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවනු පිණිස අවශ්‍ය වන අභ්‍යන්තර පාලනයන් තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී, මණ්ඩලය අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාමේ හැකියාව තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීමක් වන අතර, කළමනාකාරීත්වය මණ්ඩලය ආවර කිරීමට අදහස් කරන්නේ නම් හෝ වෙනත් විකල්පයක් නොමැති විටදී මෙහෙයුම් නැවැත්වීමට කටයුතු කරන්නේ නම් හැර අඛණ්ඩ පැවැත්මේ පදනම මත ගිණුම් තැබීම හා මණ්ඩලයේ අඛණ්ඩ පැවැත්මට අදාළ කරුණු අනාවරණය කිරීමද කළමනාකරණයේ වගකීමකි.

මණ්ඩලයේ මූල්‍ය වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධ වගකීම, සම්බන්ධ පාර්ශව විසින් දරනු ලබයි.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16(1) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව, මණ්ඩලයේ වාර්ෂික සහ කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වාගෙන යාම අවශ්‍ය කෙරේ.

1.4 මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා සහ වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණකගේ වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතික වීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සෑම විටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශයන් ඇතිවිය හැකි අතර, මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි බලපෑමක් විය හැකි බව අපේක්ෂා කෙරේ.

මා විසින් වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුබවින් යුතුව ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය කරන ලදී. තවද,

- වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශයන්ගේ අවදානම් හඳුනාගැනීමේදී හා තක්සේරු කිරීමේදී අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පටිපාටි සැලසුම් කිරීමෙන් වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවන්නාවූ අවදානම් මඟහරවා ගැනීමට, ප්‍රමාණවත් සහ සුදුසු විගණන සාක්ෂි ලබාගැනීම මාගේ මතයට පදනම් වේ. වරදක් නිසා සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවක් හේතුවෙන් සිදුකරන ලද ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශයක් හඳුනා නොගැනීම මගින් සිදුවන්නාවූ බලපෑම ප්‍රබල වන අතර, දුස්සන්ධානය, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීම, වේතනාන්විත මඟහැරීම හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මඟහැරීම වංචාවක් ඇතිවීමට හේතුවේ.
- අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පටිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස සමාගමේ අභ්‍යන්තර පාලනය සම්බන්ධයෙන් අවබෝධයක් ලබා ගන්නා ලද නමුත්, අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳ මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමට අදහස් නොකරයි.
- කළමනාකරණය විසින් අනුගමනය කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය සහ යොදා ගන්නා ලද ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල හා සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම්වල සාධාරණත්වය ඇගයීම.
- සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් හේතුවෙන් මණ්ඩලයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ ප්‍රමාණාත්මක අවිනිශ්චිතතාවයක් තිබේද යන්න සම්බන්ධයෙන් ලබාගත් විගණන සාක්ෂි මත පදනම්ව ගිණුම්කරණය සඳහා ආයතනයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ පදනම යොදා ගැනීමේ අදාළත්වය තීරණය කරන ලදී. ප්‍රමාණවත් අවිනිශ්චිතතාවයක් ඇති බවට මා නිගමනය කරන්නේ නම් මූල්‍ය ජරකාශනවල ඒ සම්බන්ධයෙන් වූ හෙළිදරව් කිරීම්වලට මාගේ විගණන වාර්තාවේ අවධානය යොමු කළ යුතු අතර, එම හෙළිදරව් කිරීම් ප්‍රමාණවත් නොවන්නේ නම් මාගේ මතය විකරණය කළ යුතු වේ. මාගේ නිගමනයන් විගණකගේ වාර්තාවේ දිනය දක්වා ලබා ගන්නා ලද විගණන සාක්ෂි මත පදනම් වේ. කෙසේ වුවද, අනාගත සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් මත අඛණ්ඩ පැවැත්ම අවසන් විය හැකිය.

- හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය සහ අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණ අයුරින් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතුළත් බව ඇගයීම.

හැකිතාක් දුරට හා අවශ්‍ය ඕනෑම විටෙක පහත සඳහන් දෑ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා විගණන විෂය පථයද පුළුල් කර ඇත.

- තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් බලන කළ මණ්ඩලයේ කාර්යයන් අඛණ්ඩව ඇගයීමට හැකිවන පරිදි එහි සංවිධානය, පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි විධිමත්ව හා ප්‍රමාණාත්මකව සැලසුම් කර තිබේද යන බව සහ එකී පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි ඵලදායී ලෙස පවත්වාගෙන යනු ලැබේ ද යන බව;
- යම් අදාළ ලිඛිත නීතියකට හෝ මණ්ඩලයේ පාලක මණ්ඩලය විසින් නිකුත් කරන ලද වෙනත් පොදු හෝ විශේෂ විධානයකට අනුකූලව, මණ්ඩලය ක්‍රියා කර ඇති බව,
- සිය බලතල, කර්තව්‍ය සහ කාර්යයන්ට අනුකූලව කටයුතු කර ඇති බව,
- සම්පත් සකසුරුවීම් ලෙස, කාර්යක්ෂම ලෙස සහ ඵලදායී ලෙස කාලසීමාවන් තුළ සහ අදාළ නීතිරීතිවලට අනුකූලව ප්‍රසම්පාදනය කර භාවිතා කර ඇති බව,

1.5 මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.5.1 ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති

අදාළ ප්‍රමිතියට යොමුව සහිතව අනුකූල නොවීම	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(අ) මණ්ඩලට අයත් ඉඩම් හෙක්ටයාර 800 ක නාමික වටිනාකම ලෙස රු.4,237,429 ක් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දක්වා තිබුණ නමුත් එම ඉඩම් ප්‍රත්‍යාගණනය කර ඒවායේ සාධාරණ අගය මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතුළත් කර නොතිබුණි.</p>	<p>ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති අංක 07 ප්‍රකාරව ඉඩම් හා ගොඩනැගිලි වල ප්‍රත්‍යාගණන වටිනාකම් ගණනය කර දෙන ලෙස තක්සේරු දෙපාර්තමේන්තුවෙන් දන්වා ඇතත් මෙතෙක් එම කාර්යය ඉටු වී නොමැත. එබැවින් මේ පිළිබඳව අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල ලබා දී ඇති උපදෙස් පරිදි තක්සේරු දෙපාර්තමේන්තුවේ ලියාපදිංචි පිළිගත් තක්සේරු ආයතනයක් විසින් ඉඩම් හා ගොඩනැගිලි වල ප්‍රත්‍යාගණන වටිනාකම් ගණනය කර ගිණුම් ගත කරනු ලැබේ.</p>	<p>ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිය අනුව ඉඩම්වල වටිනාකම ප්‍රත්‍යාගණනය කර ඒවායේ සාධාරණ අගය මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනයේ දැක්වීමට කටයුතු කළ යුතුය.</p>

(ආ) ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 01 හි 48 වගන්තියේ සඳහන් පරිදි ආදායම්, වියදම් හිලව් කර දැක්වීම නොකළ යුතු වුවද, සමාලෝචිත වර්ෂයේ ඩාර්ටන් ෆිල්ඩ් වත්ත වෙනුවෙන් දරන ලද රු. 762,229 ක වියදම එහි ආදායම වූ රු. 928,726 ට හිලව් කර ශුද්ධ වෙනස වූ රු.167,547 ක් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දක්වා තිබූ අතර, පොල්ගහවෙල උප කාර්යාලයේ පාරිතෝෂික වියදම් අධි වෙන් කිරීම් රු. 30,520 ක හා රු.332,208 ක අඩමාණ ණය අධි වෙන්කිරීම් පරිපාලන වියදම්වලට හිලව් කර මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දක්වා තිබුණි.

සමාලෝචිත වර්ෂයේ ආදායම් වියදම් හිලව් ඩාර්ටන් ෆිල්ඩ් වතුයායේ කර දැක්වීම නොකළ ගිණුම් සකස් කිරීමේදී තේ යුතුය. වලින් ලද ශුද්ධ ආදායම ආදායම් වියදම් ගිණුමේ ලැබීමක් ලෙස පෙන්වුම් කිරීමට කටයුතු කර ඇත. එසේ වුවත් ඉදිරියේදී ආදායම් වියදම් වෙන වෙනම ගිණුම්ගත කිරීමටත් පොල්ගහවෙල උප මධ්‍යස්ථානය ඇතුළුව ආයතනයේ පාරිතෝෂික වියදම් ගැලපීමේ ශුද්ධ අගය ආදායම් වියදම් ගිණුමට ගෙන ඇත. එසේ වුවත් ඉදිරියේදී එක් එක් උප මධ්‍යස්ථානවල පාරිතෝෂික ගැලපීම වෙනම පෙන්වීමට කටයුතු කිරීමට පියවර ගනු ලැබේ. අඩමාණ ණය අධි වෙන්කිරීම් 2020 වර්ෂයේ ගිණුම් සකස් කිරීමේදී ගැලපීමට පියවර ගනු ලැබේ.

(ඇ) ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 01 හි 21(ඉ) වගන්තිය අනුව අනුමත කළ අයවැයගත හා සත්‍ය සංඛ්‍යා අතර සංසන්දනයක් හෝ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල අයවැයගත සංඛ්‍යාවන් වෙනම තීරුවක් ලෙස හෝ ඉදිරිපත් කළ යුතු වුවත් එසේ සිදුකර නොතිබුණි.

ඉදිරියේදී ප්‍රමිතියට ප්‍රමිතයේ ඇති පරිදි අනුකූලව මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඉදිරිපත් කිරීම් කළ වල අයවැයගත සංඛ්‍යාවන් යුතුය. ඇතුළත් කිරීමට කටයුතු කරනු ලැබේ.

(ඈ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය පිළියෙල කිරීමේදී, ස්ථාවර වත්කම් මිලදී ගැනීම සඳහා යෙදවූ මුදල රු.1,134,817 ක් වැඩියෙන් ද, මුදල් නොවන ගැලපීම් යටතේ මෙහෙයුම් කටයුතුවලින් ජනිත වූ මුදල් ප්‍රවාහයට ක්ෂය හා පාරිතෝෂික වෙන් කිරීම් රු. 2,059,284 ක් අඩුවෙන් ද පාරිතෝෂික ලෙස ගෙවූ මුදල් රු. 1,707,997 කින් වැඩියෙන් ද, විශේෂ ව්‍යාපෘති සඳහා වූ ප්‍රදානවලින් ලද මුදල් ප්‍රවාහය රු. 4,117,396 ක් අඩුවෙන් ද, ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත 02 හි සඳහන් නියමයන්ට පටහැනිව සිදුකර තිබුණි.

2020 වර්ෂයේ ගිණුම් මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනයට සත්‍ය මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනයට සත්‍ය මුදල් ගලායාම් හා ගලාප්ම් ආදායම් ප්‍රමාණය නිවැරදිව නිවැරදි ලෙස ගැලපිය හඳුනාගෙන ඇතුළත් යුතුය. කිරීමටත් මුදල් නොවන ගැලපීම්, මුදල් නොවන ගැලපීම් යටතේ ගැලපිය යුතු ක්‍රියාකාරකම් නිසිලෙස සිදු කිරීමටත් අවශ්‍ය පියවර ගැනීමට කටයුතු කර ඇත.

- (ඉ) ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත 07 හි 90 වගන්තිය අනුව දේපළ පිරිසත හා උපකරණ පන්තියක් ප්‍රත්‍යාගණන අගයන්ට ප්‍රකාශ කර ඇතිවිට කළයුතු හෙළිදරව් කිරීම් කර නොතිබූ අතර, ස්ථාවර වත්කම්වලට අදාළ සටහනෙහි ප්‍රත්‍යාගණනය කළ යන්ත්‍රෝපකරණ හා වාහනවල, ආරම්භක ශේෂය වෙනුවට සඳොස් ලෙස ප්‍රත්‍යාගණන අගයන් දක්වා තිබුණි. එසේම රු.164,236,655 ක් වූ ප්‍රත්‍යාගණන ලාභය හිමිකම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනයේ ප්‍රත්‍යාගණන අතිරික්තය ලෙස වෙනම පෙන්විය යුතු වුවද, එය සමුච්චිත උනන්දුවට ගලපා දක්වා තිබුණි.
- (ඊ) ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 09 හි 15 වගන්තිය අනුව, අවසන් තොගවල වටිනාකම පිරිවැය හෝ ශුද්ධ උපලබ්ධි අගය යන වටිනාකම්වලින් වඩා අඩු අගයට අගයකර මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දැක්විය යුතු වුවත් ශුද්ධ උපලබ්ධි අගය සලකා බැලීමකින් තොරව රු.17,419,593 ක් වූ පොත් අගයමත තොග වටිනාකම මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දක්වා තිබුණි.
- ශේෂ පත්‍රයේ ඒකාබද්ධ අතිරික්තය / උනන්දුව අදාළ ගිණුම් සටහන් අංක 12 යටතේ පෙන්වුම් කර ඇත. මෙම සටහන් අංක 12 හි ප්‍රත්‍යාගණන අතිරික්තය වෙනම පෙන්වුම් කිරීමට කටයුතු කර ඇත.
- ප්‍රමිතයේ දැක්වෙන හෙළිදරව් කිරීම් හා නිවැරදි අගයන් නිසි පරිදි මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දැක්විය යුතුය.
- ගබඩා තොගයේ වටිනාකම ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතවලට අනුකූලව මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දැක්වීමට කටයුතු කර ඇත.
- ප්‍රමිතයේ පරිදි තොගවල වටිනාකම පිරිවැය හෝ ශුද්ධ උපලබ්ධි අගය යන වටිනාකම්වලින් වඩා අඩු අගයට අගයකර මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දැක්විය යුතුය.

1.5.2 ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
ඉකුත් වසර ගණනාවක සිට විවිධ ව්‍යාපෘති සඳහා භාණ්ඩාගාරයෙන් හා අනිකුත් ආයතනවලින් ලැබී තිබුණු එකතුව රු. 294,377,422 ක් වූ වෙනත් ප්‍රාග්ධන ප්‍රදානවලින් අත්පත් කරගත් වත්කම් සඳහා මණ්ඩලයේ ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිය අනුව ක්‍රමක්ෂය ගැලපීම් කර මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දක්වා නොතිබුණි.	විවිධ ව්‍යාපෘති සඳහා භාණ්ඩාගාරයෙන් හා අනිකුත් ආයතනවලින් ලැබී ඇති ප්‍රතිපාදන ශේෂයන් හඳුනාගෙන විලම්භීත ආදායමක් ලෙස ගැලපුම් කටයුතු කිරීමට ඉදිරියේ පියවර ගනු ලැබේ.	වෙනත් ප්‍රාග්ධන ප්‍රදානවලින් අත්පත් කරගත් වත්කම් සඳහා මණ්ඩලයේ ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තියට අනුව ක්‍රමක්ෂය කළ යුතුය.

1.5.2 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

ගිණුම්කරණ අඩුපාඩුව	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) මහා භාණ්ඩාගාරයෙන්, අමාත්‍යාංශයෙන් හා ජාතික විද්‍යා පදනමෙන් මණ්ඩලයට ලද ප්‍රදානවලින් සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ දරා තිබුණ වියදම රු. 37,994,202 ක් වුවද, ඉකුත් වර්ෂවල දරන ලද වියදම් සමඟ රු.100,185,893 ක් සමාලෝචිත වර්ෂයේ වියදම් ලෙස මූල්‍ය	ජාතික විද්‍යා පදනමෙන්, විශේෂ ප්‍රාග්ධන ව්‍යාපෘති සහ භාණ්ඩාගාර ප්‍රාග්ධන ප්‍රදාන යටතේ ක්‍රියාත්මක වන පර්යේෂණ ව්‍යාපෘති වෙනුවෙන් ලැබෙන ප්‍රදාන	වර්ෂයට අදාළ වියදම් පමණක් ගිණුම්ගත කිරීම කළ යුතුය.

ප්‍රකාශනවල දක්වා තිබීම හේතුවෙන් එම වියදම් රු. 62,191,691 ක් වැඩියෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල පෙන්නුම් කෙරුණි.

වල වියදම් මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල ලැබීම් හා ගෙවීම් යටතේ සටහනක් ලෙස පෙන්නුම් කරනු ලබන අතර ඉන් ලාභයට හෝ අලාභයට බලපෑමක් සිදු නොවේ. එසේම වර්ෂයට අදාළ නිවැරදි වියදම මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සටහන් කිරීමට ඉදිරියේදී පියවර ගනු ලැබේ.

(ආ) භාණ්ඩාගාරයෙන් ලද ප්‍රාග්ධන ප්‍රදානවලින් සමාලෝචිත වර්ෂයේදී හා ඉකුත් වර්ෂයේදී දරන ලද අයහාර වියදම් රු. 34,223,423 ක් එම ප්‍රාග්ධන ප්‍රදාන ගිණුමෙන් ඉවත් කරනු වෙනුවට , රු 42,775,418 ක් එම ගිණුමෙන් ඉවත් කර තිබුණි. එම නිසා සමාලෝචිත වර්ෂයේ සමුච්චිත අරමුදලේ ශේෂය රු. 8,551,995 කින් අඩුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දැක්වුණි.

භාණ්ඩාගාරයෙන් ලද ප්‍රාග්ධන ප්‍රදානවලින් සමාලෝචිත වර්ෂයේ දරන ලද මෙහෙයුම් වියදම් ඉකුත් වර්ෂයේ ශේෂයද සමඟ ප්‍රාග්ධන ප්‍රදාන ගිණුමෙන් ඉවත් කළ යුතු වුවද ප්‍රමාද දෝෂයකින් එය වෙනස් වී ඇත. මෙම නිවැරදි කිරීම 2020 මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඉදිරිපත් කිරීමේදී සිදු කරනු ලැබේ.

සිදුව ඇති ගිණුම්කරණ දෝෂය නිවැරදි කළ යුතුය.

1.5.4 විගණනය සඳහා ලිඛිත සාක්ෂි නොවීම

විෂය	මුදල	නොසැපයූ විගණන සාක්ෂි	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
	රු.			
ණයගැතියෝ	28,492,884	ශේෂ සනාථ කිරීමේ ලිපි	2017 වර්ෂයේ ගිණුම් සකස් කිරීමේදී අයකර ගැනීමට අපහසු ශේෂ වලින් රු.23,173,704 ක් නිරවුල් කිරීම සඳහා වෙනම ගිණුමකට මාරු කර ඇත. මෙම ශේෂ තහවුරු කර ගැනීම සඳහා වසර ගණනාවක් තහවුරු කර ගැනීමේ ලිපි යවා ඇති නමුත් ඒ සඳහා ප්‍රමාණවත් පිළිතුරු ලැබී නොමැත. එබැවින් මේ පිළිබඳ වෙනම වාර්තාවක් විගණන හා කළමණාකරන කමිටුව හරහා අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය වෙත යොමු කර ඇත. එමගින් ලැබෙන තීරණ අනුව මෙම ශේෂ ගැලපීමට කටයුතු කරනු ලැබේ.	ආයතනයේ ණයගැති පාලනය සම්බන්ධයෙන් අභ්‍යන්තර පාලන ක්‍රමය විධිමත් කළ යුතුය.

1.6 නීති, රීති, රෙගුලාසි සහ කළමනාකරණ තීරණ ආදියට අනුකූල නොවීම

නීති, රීති, රෙගුලාසි සහ කළමනාකරණ තීරණ යනාදියට අනුකූල නොවූ අවස්ථා පහත සඳහන් පරිදි වේ.

නීති, රීති, රෙගුලාසි ආදියට යොමුව	අනුකූල නොවීම	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආයතන සංග්‍රහයේ XV පරිච්ඡේදයේ 4:7 වගන්තිය	අධ්‍යයන කටයුතු සඳහා වැටුප් සහිත නිවාඩු ලබා විදේශගත වී බැඳුම්කර කොන්දේසි කඩකළ නිලධාරීන් 04 දෙනෙකුගෙන් වර්ෂ 02 සිට වර්ෂ 28 දක්වා කාලය තුළ මණ්ඩලයට අයවිය යුතු ශේෂ එකතුව රු. 3,509,706 ක් සම්බන්ධයෙන් එම ශිෂ්‍යත්වලාභීන්ගෙන් අයකර ගෙන නොතිබුණු අතර අදාළ ලිපිගොනු අස්ථානගත කර ඉදිරි කටයුතු නවතා තිබුණි.	අධ්‍යයන කටයුතු සඳහා වැටුප් සහිත නිවාඩු ලබා බැඳුම්කර කොන්දේසි කඩ කළ නිලධාරීන්ගෙන් අයවිය යුතු මුදල් ආයතන සංග්‍රහයේ විධිවිධාන වලට අනුකූලව අයකර ගැනීමට පියවර ගෙන ඇත්තේ මෙම සිව් දෙනාගේ ශේෂ අයකර ගැනීමට මෙතෙක් නොහැකි වී ඇත. එසේ වුවත් මෙම ශේෂ අයකර ගැනීම සඳහා අවශ්‍ය පියවර ඉදිරියේදී පියවර ගනු ලැබේ.	විදේශගතවී බැඳුම්කර කොන්දේසි කඩකළ නිලධාරීන්ගෙන් ආයතන සංග්‍රහයේ විධිවිධානවලට අනුකූලව එම මුදල් අයකර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතු අතර ශීවසුම්වල නිරවද්‍යතාවය හා ගොනුවල සුරක්ෂිතතාව සම්බන්ධයෙන් ක්‍රමවත් පාලනයක් පවත්වා ගැනීම කළ යුතුය.
(ආ) 2018 මාර්තු 19 දිනැති අංක 01/2018 දරන භාණ්ඩාගාර ලේකම්ගේ වත්කම් කළමනාකරණ චක්‍රලේඛය	ඇස්තමේන්තු වටිනාකම රු. 1,050,000 ක් වූ වසර 29 ත් 37 ත් අතර කාලයක් පැරණි වාහන 03 ක් භාවිතයෙන් ඉවත් කර වසර 03 ත් 05 ත් අතර කාලයක් ගතවී තිබුණද, එම වාහන අපහරණය කිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.	පැරණි වාහන ඉවත් කිරීම සඳහා අදාළ චක්‍රලේඛයේ විධිවිධාන වලට අනුකූලව අපහරණ කටයුතු කරන ලද අතර ඉන් වාහන දෙකක් අදාළ අයිතිකරුවන් විසින් දැනටමත් රැගෙන ගොස් ඇත. තවද භාවිතා කළ නොහැකි අපහරණය කළ යුතු වාහන හඳුනාගෙන ඉදිරියේදී චක්‍රලේඛයට අදාළව අපහරණය කිරීමට පියවර ගනු ලැබේ.	චක්‍රලේඛයේ විධිවිධානවලට අනුකූලව කටයුතු කළ යුතුය.

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

සමාලෝචිත වර්ෂයේ මෙහෙයුම් ප්‍රතිඵලය රු. 53,790,676 ක උනන්දුවයක් වූ අතර ඊට අනුරූප ඉකුත් වර්ෂයේ උනන්දුවය රු. 21,250,394 ක් විය. ඒ අනුව මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයෙහි රු. 32,540,282 ක උනන්දුවයේ වැඩිවීමක් නිරීක්ෂණය විය. මෙම වැඩිවීමට ඉකුත් වර්ෂයට සාපේක්ෂව රජයේ ප්‍රදාන සහ ආදායම් වැඩි වූවද මෙහෙයුම් වියදම් රු.127,066,371 කින් වැඩිවීම ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වී තිබුණි.

2.2 ප්‍රධාන ආදායම් හා වියදම් විෂයයන්වල ප්‍රවණතා විශ්ලේෂණය

2.2.1 ආදායම්

- සමාලෝචිත වර්ෂයේදී භාණ්ඩාගාරයෙන් ලැබී තිබුණු ප්‍රදාන සමඟ මණ්ඩලයේ මුළු ආදායම රු. 666,913,741 ක් වූ අතර, එය ඉකුත් වර්ෂයේ රු. 572,387,651 ක් වූ මුළු ආදායම සමඟ සැසඳීමේදී සියයට 16 ක වර්ධනයක් විය. රජයේ ප්‍රදාන හැර, වතු වල දළ ලාභය හා වෙනත් ආදායම් ඉකුත් වර්ෂය සමඟ සැසඳීමේදී රු. 20,958,109 කින් හෙවත් සියයට 20කින් පිරිහී තිබුණි.
- මණ්ඩලයට අයත් වතු හතර අතුරින් වතු තුනක් සමාලෝචිත වර්ෂයේදී අලාභ ලබා තිබුණු අතර එක් වත්කමක් පමණක් ලාභ ලබා තිබුණි. ඉකුත් වර්ෂයේදී රු.5,858,799 ක් වූ කුමාරවත්තෙහි අලාභය සමාලෝචිත වර්ෂයේදී රු.7,070,125 ක් දක්වාද , ඉකුත් වර්ෂයේ රු. 12,877,030 ක ලාභයක් ලැබූ ඩාර්ටන්සිල්ඩ් වත්ත සමාලෝචිත වර්ෂයේදී රු. 10,622,791 ක අලාභයක්ද , ඉකුත් වර්ෂයේ රු. 11,883,378 ක් වූ කුරුවිට වත්තේ ලාභය සමාලෝචිත වර්ෂයේදී රු. 1,797,383 ක් දක්වාද අඩු වී තිබුණි.

2.2.2 වියදම්

සමාලෝචිත වර්ෂයේ මණ්ඩලයේ මුළු වියදම රු. 720,704,417 ක් වූ අතර එය ඉකුත් වර්ෂයේ මුළු වියදම වූ රු. 593,638,045 ක සමඟ සැසඳීමේදී සියයට 21 ක වැඩිවීමක් විය.

2.3 අනුපාත විශ්ලේෂණය

අයිතම	සමාලෝචිත වර්ෂයේ වටිනාකම	ඉකුත් වර්ෂයේ වටිනාකම	ඉකුත් වර්ෂය සමඟ වෙනස් වීම	ඉකුත් වර්ෂය සමඟ වෙනස් වීමේ ප්‍රතිශතය
	රු.	රු.	රු.	%
ජංගම නොවන වත්කම්	658,988,975	415,335,329	243,653,646	58.6
ජංගම වත්කම්	167,780,816	206,808,430	(39,027,614)	(18.8)
ජංගම වගකීම්	97,756,040	59,502,966	38,253,074	64.2
ජංගම නොවන වගකීම්	143,314,133	130,991,234	12,322,899	9.4
ස්කන්ධය (ප්‍රාග්ධන සහ සංචිත)	585,699,618	431,649,559	154,050,059	35.7

සමාලෝචිත වර්ෂයේ සහ ඉකුත් වර්ෂවල මණ්ඩලයේ කාරක ප්‍රාග්ධන අනුපාත පහත දැක්වේ.

	2019	2018	2017
ජංගම අනුපාතය	1.7 : 1	3.5 : 1	3 : 1
ක්ෂණික අනුපාතය	1.5 : 1	3.2 : 1	3 : 1

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1 කළමනාකරණ අකාර්යක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
ජනතා වතු සංවර්ධන මණ්ඩලයට අයත් අලව්ව නාරම්පොළ සහ මොනරාගල කුමාරවත්ත යන ඉඩම්වල රු. 16,301,964 ක් වැයකර කාර්යාල ගොඩනැගිලි ඉදිකර තිබුණද, එම ඉඩම් නීත්‍යානුකූලව මණ්ඩලයට පවරා ගෙන නොතිබුණි.	ජනතා වතු සංවර්ධන මණ්ඩලයට අයත් නාරම්පොළ (අලව්ව) සහ කුමාරවත්ත (මොනරාගල) යන ඉඩම්වල අයිතිය පවරා ගැනීම සඳහා අවශ්‍ය සියලු කටයුතු සිදු කර අමාත්‍යාංශය වෙත ඉදිරිපත් කොට ඇත. අමාත්‍යාංශය මගින් මෙම ඉඩම් පවරා ගැනීමේ කටයුතු සිදු කරමින් පවතින අතර එම නීත්‍යානුකූල කටයුතු අවසන් වූ පසු ආයතනයට මෙම ඉඩම් නීත්‍යානුකූලව හිමි වේ.	මණ්ඩලයට අයත් නොවන ඉඩම්වල ඉදිකිරීම් කර ඇති බැවින් එම ඉඩම් පවරා ගැනීමේ කටයුතු ප්‍රමාද නොකළ යුතුය.

3.2 මෙහෙයුම් අකාර්යක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
ජාතික රබර් නිෂ්පාදිතය ඉහළ නැංවීම මණ්ඩලයේ ප්‍රධාන අරමුණක් වන අතර, වාර්ෂික ඵලදාව හෙක්ටයාරයකට කිලෝග්‍රෑම් 1500 ත් 3,000 ත් අතර වන උසස් ගණයේ ක්ලෝන සමූහයක් 2009 වර්ෂය වන විට හඳුන්වාදී තිබියදීත්, වැවිලි කර්මාන්ත අමාත්‍යාංශයේ 2018 වාර්ෂික කාර්යසාධන වාර්තාවට අනුව වාර්ෂික ඵලදාව හෙක්ටයාරයකට කිලෝග්‍රෑම් 780 ක් පමණ පහළ මට්ටමක පැවතුණි.	හෙක්ටයාරයකට වර්ෂයකට වියලි රබර් කිලෝ ග්‍රෑම් 3,000 පමණ ලබා දිය හැකි ක්ලෝන රබර් පර්යේෂණායතනය විසින් නිර්දේශ කළද, එම ක්ලෝන වගාකර ඒවායින් ඵලදාව ලබා ගැනීමට අවශ්‍ය සාධක ක්ෂේත්‍රයේ පැවතිය යුතුවේ. ප්‍රධාන වශයෙන්, 1. හෙක්ටයාරයකට තිබිය යුතු ගස් 450කට වැඩියෙන් පැවතීම. 2. පවතින ගස් ප්‍රමාණය හොඳ වර්ධන තත්වයක පැවතීම	ජාතික රබර් නිෂ්පාදිතය ඉහළ නැංවීම මණ්ඩලයේ ප්‍රධාන අරමුණක් වන බැවින් එම අරමුණ ඉටුවන පරිදි කාර්යන් කළ යුතුය.

3. පොහොර දැමීම

4. නිවැරදි ක්‍රමවේදයන්ට කිරි කැපීම

වැනි අත්‍යවශ්‍ය සාධක ඉටුවී නොමැති බැවින් ශ්‍රී ලංකාවේ දැනට පවතින බොහෝ වගා වලින් ඉතා අඩු ඵලදාවක් ලැබේ. තවද මෙම සාධක නිවැරදි කිරීම පළමු වසර 03-04 ඇතුළත පමණක් සිදු කළ හැකි බැවින් මෙම කරුණු නිවැරදිව ඉටුකර අලුතින් සිටුවන වගාවන්හි පමණක් ඉහත සඳහන් වැඩි ඵලදාවක් ලබා ගත හැකි වනු ඇත.